

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

ĐẤU THẦU CÁC DỰ ÁN DO NGÂN HÀNG THẾ GIỚI TÀI TRỢ

GIAN LẬN VÀ THAM NHŨNG

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Các vấn đề chủ yếu cần xem xét

Ngân hàng coi tham nhũng là rào cản cho sự phát triển và cam kết đảm bảo rằng tất cả các dự án của họ đều không có gian lận và tham nhũng.

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

“*Hướng dẫn Tư vấn*” định nghĩa hành động gian lận và tham nhũng như sau:

- “Hành động tham nhũng” là sự chào mời, cho, nhận, gạ gẫm trực tiếp hoặc gián tiếp bất cứ thứ gì có giá trị nhằm làm ảnh hưởng tới hành động của một công chức (bao gồm cả cán bộ của Ngân hàng và nhân viên của các tổ chức khác tham gia hoặc xem xét quyết định đấu thầu) trong quá trình tuyển chọn hoặc thực hiện hợp đồng.

3

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- “Hành động gian lận” là sự khai báo sai hoặc bỏ sót những sự việc ảnh hưởng đến quá trình tuyển chọn hoặc thực hiện hợp đồng.
- “Hành động cấu kết thông đồng” là một sự sắp đặt giữa hai hoặc nhiều tư vấn, mà Bên vay biết hoặc không biết, nhằm cố ý làm giá theo ý đồ và thiếu cạnh tranh.

4

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- “Hành động ép buộc” là hành động gây thiệt hại hoặc làm hư hại trực tiếp hay gián tiếp một bên nào đó hoặc tài sản của họ nhằm gây ảnh hưởng đến sự tham gia của họ trong quá trình đấu thầu hoặc ảnh hưởng tới việc thực hiện hợp đồng.

5

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Những trường hợp gian lận và tham nhũng thường xảy ra

Tham nhũng có thể xuất phát từ phía chủ đầu tư hoặc từ phía nhà thầu tư vấn. Gian lận thường bắt nguồn từ việc làm sai có chủ đích của các nhà thầu tư vấn trong những vấn đề chủ yếu liên quan đến đề xuất dự thầu hay dịch vụ cung cấp.

6

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Giai đoạn tuyển chọn

Trong giai đoạn tuyển chọn, tư vấn có thể:

- Đưa thông tin sai lệch về kinh nghiệm của họ trong hồ sơ bày tỏ quan tâm để được lọt vào danh sách ngắn;
- Hối lộ các nhân viên của chủ đầu tư để được lọt vào danh sách ngắn;
- Thông đồng với nhau hoặc với chủ đầu tư để ngăn cản sự cạnh tranh (ví dụ như: làm sai lệch các yêu cầu của Hồ sơ mời thầu để loại trừ các nhà thầu tư vấn có năng lực khác);

7

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Giai đoạn tuyển chọn

- Hối lộ các nhân viên của chủ đầu tư để có được thông tin bí mật hoặc lợi dụng lợi thế trong quá trình đánh giá, ví dụ như có được các điều khoản tham chiếu (TOR) trước hoặc điểm thuận lợi trong đánh giá;
- Gây áp lực trái phép tới các thành viên trong Tổ chuyên gia đấu thầu của bên mời thầu, ví dụ như sử dụng lợi thế chính trị, ngoại giao, và các áp lực khác;

8

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Giai đoạn tuyển chọn

- Trình bày sai sự thật trong hồ sơ dự thầu và làm sai lệch hoặc giả mạo tài liệu nhằm hỗ trợ cho các đề xuất của họ;
- Thông đồng với chủ đầu tư để thay đổi gian lận dữ liệu cần thiết trong đề xuất tài chính sau khi nộp hồ sơ dự thầu; hoặc
- Giấu diếm thông tin về vấn đề mâu thuẫn về lợi ích ảnh hưởng đến việc thực hiện nhiệm vụ đề xuất và lợi ích của chủ đầu tư.

9

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Kinh nghiệm chỉ ra rằng các Chủ đầu tư có thể:

- Yêu cầu hối lộ;
- Cung cấp thông tin không bình đẳng, ví dụ như che dấu thông tin quan trọng đối với một số nhà thầu tư vấn nhất định hay quảng cáo không đầy đủ;
- Bỏ qua các mâu thuẫn về lợi ích ảnh hưởng đến một số nhà thầu tư vấn cụ thể;
- Áp dụng các phương pháp tuyển chọn có lợi cho một số nhà thầu tư vấn nhất định;

10

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- cố ý bỏ qua báo cáo sai của tư vấn, sự sai lệch về kinh nghiệm, chữ ký giả mạo, v.v..;
- thuê tư vấn theo phương pháp tuyển chọn từ một nguồn duy nhất (SSS), mặc dù tuyển chọn cạnh tranh có thể sẽ đem lại những kết quả tốt hơn; hoặc
- hành vi vi phạm bí mật của quá trình tuyển chọn, ví dụ như tiết lộ tình trạng đánh giá kiến nghị tới tư vấn hoặc bên thứ ba.

11

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Giai đoạn thực hiện

Tận dụng lợi thế thiếu kinh nghiệm của Bên vay hoặc thông đồng với chính Bên vay, trong giai đoạn thực hiện nhiệm vụ, tư vấn có thể:

- cố ý mở rộng phạm vi hợp đồng, phụ lục, hay các khoản thanh toán vô lý;
- thực hiện những thay đổi vô lý trong đội ngũ các thành viên đã được phân công;

12

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- yêu cầu chủ đầu tư thanh toán nhiều hơn (ví dụ như trong một hợp đồng theo thời gian, tính phí nhiều thời gian làm việc hơn so với thời gian làm việc thực sự);
- cung cấp ít dịch vụ hơn so với thoả thuận trong hợp đồng mà không thông báo cho chủ đầu tư;
- cố tình tạo ra sự tăng lên vô lý số lượng nhân viên tư vấn thực hiện nhiệm vụ;

13

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- trình bày sai lệch về sự chậm trễ trong công việc hoặc sự cần thiết gia hạn thời gian;
- tham gia vào việc sử dụng trái phép tài sản dự án và các dịch vụ, ví dụ như sử dụng phương tiện vận chuyển của chủ đầu tư và các phương tiện viên thông không thích hợp; hoặc
- thay đổi hồ sơ kế toán của phần việc được phân công để chiếm đoạt tiền dự án.

14

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Nguồn gốc của các cáo buộc

Các cáo buộc về gian lận và tham nhũng có thể dựa trên, hoặc xuất phát từ:

- đơn vị thua thầu;
- nhân viên không đồng tình của tư vấn;
- nhân viên chính phủ, báo chí, tổ chức phi chính phủ, hoặc cộng đồng;
- cuộc điều tra của Ngân hàng khởi đầu từ sự kiểm tra của Ngân hàng; hoặc
- các cuộc kiểm toán về đấu thầu do Ngân hàng thực hiện.

15

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Chống lại hành động gian lận và tham nhũng

Trong giai đoạn tuyển chọn, Bên vay cần:

- Dành đủ thời gian cho việc trình nộp hồ sơ bày tỏ quan tâm và đề xuất dự thầu của tư vấn;
- Kiểm tra độ tin cậy về năng lực của tư vấn bất cứ khi nào phát sinh những nghi ngờ nghiêm trọng;

16

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- chỉ đưa vào danh sách ngắn những nhà thầu tư vấn đủ năng lực thực hiện nhiệm vụ;
- chỉ xem xét những nhà thầu tư vấn có danh tiếng về chuyên môn;
- từ chối và tố cáo tham nhũng đối với tư vấn hoặc trung gian của họ;
- đảm bảo rằng tất cả các tài liệu trong Hồ sơ dự thầu là cụ thể và rõ ràng;

17

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- mô tả rõ ràng trong Bảng dữ liệu đính kèm trong Chỉ dẫn cho tư vấn (ITC) của Hồ sơ mời thầu (RFP) các tiêu chí lựa chọn chính, tiêu chí phụ và các vấn đề liên quan;
- thông qua phương pháp tuyển chọn thích hợp nhất cho dự án;
- chỉ định một Tổ chuyên gia đấu thầu gồm các cán bộ giỏi và công minh;

18

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- đảm bảo rằng Tổ chuyên gia đấu thầu nhất trí với việc xác định thang điểm sẽ được sử dụng để đánh giá mức độ đáp ứng của các đề xuất kỹ thuật với các tiêu chí chính và tiêu chí phụ được quy định trong Bảng dữ liệu;
- đảm bảo rằng từng chuyên gia thẩm định sẽ đánh giá hồ sơ đề xuất một cách độc lập với các chuyên gia thẩm định khác và thảo luận về các kết quả chấm điểm của họ trước khi đi đến quyết định cuối cùng;

19

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- bảo vệ các chuyên gia thẩm định khỏi những liên hệ và áp lực phi pháp;
- bổ nhiệm một cố vấn độc lập cho Tổ chuyên gia đấu thầu bất cứ khi nào quá trình đánh giá có nguy cơ không khách quan;
- chỉ định một Tổ đàm phán có kinh nghiệm về kỹ thuật và pháp lý liên quan đến nhiệm vụ tư vấn;

20

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- cung cấp cho mỗi thành viên trong Tổ đàm phán các thủ tục và mục tiêu rõ ràng;
- hướng dẫn các cán bộ đàm phán nhằm mục đích đạt được một hợp đồng công bằng và hợp lý;
- cấm các thành viên của Tổ chuyên gia đấu thầu và Tổ đàm phán liên lạc không chính thức với các nhà thầu tư vấn;

21

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- báo cáo, điều tra, và xử phạt các trường hợp cố tình để xảy ra tham nhũng hoặc thực sự tham nhũng;
- thiết lập một hệ thống quản lý khiếu nại đáng tin cậy;
- tiết lộ kết quả của quá trình tuyển chọn cho những người quan tâm sau khi trao hợp đồng; và
- cung cấp thông tin trao đổi cho những nhà thầu tư vấn có yêu cầu sau khi trao hợp đồng.

22

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Mâu thuẫn về lợi ích

Mâu thuẫn về lợi ích của tư vấn (COI) là tình huống trong đó các nhà thầu tư vấn cung cấp, có thể cung cấp hoặc có thể được xem là cung cấp kiến thức tư vấn chuyên môn được thiên vị cho Bên vay để đạt được từ Bên vay đó hoặc từ các bên khác lợi ích không chính đáng cho chính họ hoặc chi nhánh của họ.

23

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Phân biệt các loại mâu thuẫn về lợi ích

“*Hướng dẫn tư vấn*” xác định bốn loại mâu thuẫn về lợi ích chính có thể tạo ra thiên vị cho các nhà thầu tư vấn và dẫn đến việc họ bị loại:

- Các hoạt động do các nhà thầu tư vấn và chi nhánh của họ mâu thuẫn với nhiệm vụ họ thực hiện cho Bên vay (phần 1.9 (a) của *Hướng dẫn tư vấn*)

24

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- Những nhiệm vụ tư vấn mà về tính chất công việc đó có thể gây mâu thuẫn với nhau (phần 1.9 (b) của “*Hướng dẫn tư vấn*”)
- Mỗi quan hệ giữa các nhà thầu tư vấn và nhân viên của Bên vay (phần 1.9 (c) của “*Hướng dẫn tư vấn*”)
- Tư vấn phục vụ các chủ đầu tư khác nhau có dự án tương tự nhau dẫn đến mâu thuẫn về lợi ích (phần 1.9 và 1.9 (b) của “*Hướng dẫn tư vấn*”)

25

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

**Loại mẫu thuẫn về lợi ích thứ nhất:
Mẫu thuẫn giữa các hoạt động**

(a) đầu thầu mua sắm sau này đối với hàng hoá, công trình và dịch vụ, trừ các dịch vụ tư vấn, liên quan đến nhiệm vụ chuyên môn của tư vấn.

(b) cung cấp dịch vụ tư vấn sau này liên quan đến thi công công trình hoặc cung cấp thiết bị bởi một chi nhánh của nhà thầu tư vấn.

26

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Loại mâu thuẫn thứ hai: Mâu thuẫn giữa các nhiệm vụ

- a) Mâu thuẫn giữa tính chất của các nhiệm vụ, trong đó các nhà thầu tư vấn có thể làm sai lệch sự tư vấn của họ nhằm làm cho phù hợp với kết quả của nhiệm vụ khác của họ hay của chi nhánh của họ.

27

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

- (b) Mâu thuẫn giữa các nhiệm vụ tiếp theo mà trong đó tư vấn đương nhiệm tạo ra những điều kiện mà theo đó họ có được hoặc có khả năng nhận được lợi thế không chính đáng so với các tư vấn khác (những người có thể áp dụng để xem xét cho công việc về sau) do đó lấy đi của chủ đầu tư lợi ích của việc đầu thầu cạnh tranh đầy đủ.

28

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Loại mâu thuẫn thứ ba: Mâu thuẫn giữa các mối quan hệ

Ví dụ:

- Nhà thầu tư vấn tham gia đấu thầu cạnh tranh cho một nhiệm vụ mà có gia đình hay mối quan hệ làm ăn với một cán bộ của chủ đầu tư đang tham gia vào quá trình tuyển chọn cho dự án đó.
- Nhà thầu tư vấn chỉ định một nhân viên của chủ đầu tư là cán bộ chủ chốt trong đề xuất kỹ thuật của mình.

29

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Loại mâu thuẫn thứ tư: Mâu thuẫn giữa các chủ đầu tư

Loại mâu thuẫn thứ tư (là “mâu thuẫn giữa các chủ đầu tư”) bao gồm các nhà thầu tư vấn cùng làm việc cho hai hoặc nhiều hơn các chủ đầu tư có mâu thuẫn về lợi ích.

30

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Chống mâu thuẫn về lợi ích

Các tình huống thường gặp nhất của mâu thuẫn về lợi ích trong nhiệm vụ tư vấn do Ngân hàng tài trợ và các quy định liên quan trong việc chống lại hoặc giảm thiểu các mâu thuẫn về lợi ích được nêu rõ trong mục 1.6 phần Chỉ dẫn cho tư vấn (ITC) và trong các Mẫu hợp đồng tiêu chuẩn kèm theo Hồ sơ mời thầu (RFP).

31

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Chống mâu thuẫn về lợi ích

- Yêu cầu bày tỏ mối quan tâm
- Chuẩn bị đề cương tham chiếu TOR
- Danh sách ngắn
- Đánh giá kỹ thuật
- Đàm phán hợp đồng
- Thực hiện

32

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

DỰ ÁN “QUỸ CHUẨN BỊ DỰ ÁN”

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Câu hỏi của quý vị?

33